

17 11 12

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ**

**Αθήνα, 5.1.2012
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./229**

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Τ. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3012/19.12.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3012/19.12.2011 Ερώτηση του Βουλευτή κ. Κυριάκου Βελόπουλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σχετικά με την ενίσχυση ανασκαφικών ερευνών στην περιοχή «Λουσοῦδι» Καπετανιανών του Δ. Γόρτυνας, Ν. Ηρακλείου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η 13^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, με το με αριθμ. πρωτ. 1675/29.7.2011 έγγραφό της, ενέκρινε το υποβληθέν από τις 19.7.2011 αίτημα της Ι.Μ. Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον Κουδουμά που αφορούσε σε εργασίες των επιφανειακών καθαρισμών, αποψίλωσης και περίφραξης ακινήτου της Μονής έκτασης 1500 τ.μ., στη θέση «Λουσοῦδι» του οικισμού Καπετανιανών, κάτω από την κορυφή του όρου Κόφινα της οροσειράς των Αστερουσίων. Οι εν λόγω εργασίες διενεργήθηκαν στο διάστημα 1-19 Αυγούστου του 2011 υπό τη συνεχή επίβλεψη αρχαιολόγων και τεχνιτών της Εφορείας και με τη συμμετοχή του κ. Αθανασίου Παλιούρα, ομότιμου καθηγητή Βυζαντινής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ως επιστημονικού συμβούλου της Μονής.

Στη θέση όπου πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες υπάρχει ημικυκλικός ναός, μονόχωρος καμαροσκεπής, που κατά την τοπική παράδοση αποδίδεται στους Τρεις Ιεράρχες. Στο εσωτερικό του ναού και συγκεκριμένα στο κατώτερο τμήμα της αψίδας, στις πλευρικές κόγχες και σε ελάχιστα τμήματα στο νότιο και βόρειο τοίχο σώζονται τμήματα τοιχογραφικού διακόσμου. Κατά τη διάρκεια των εργασιών καθαρισμού στο εσωτερικό του ναού εντοπίστηκαν 9 λακκοειδείς ταφές, οι οποίες απέδωσαν πενιχρά ευρήματα, ενώ στον περιβάλλοντα χώρο του ναού, κατά τη διάρκεια των εργασιών καθαρισμού και αποψίλωσης, αποκαλύφθηκαν λείψανα τοιχοποιιών.

Σύμφωνα με τις πηγές, μεταξύ των ετών 1360 -1365 εγκαταστάθηκε στην περιοχή του Κόφινα ο Ιωσήφ Φιλάγρης ή Φιλάγριος, ένας από τους σημαντικότερους λόγιους της εποχής ο οποίος ίδρυσε εκεί τη Μονή των Τριών Ιεραρχών το έτος 1393. Στο χώρο αυτό ο Φιλάγρης δίδασκε ρητορική και φιλοσοφία. Ταυτόχρονα υπήρξε σχολιαστής του Αριστοτέλη.

Με τα μέχρι σήμερα δεδομένα ο ναός δεν μπορεί να ταυτιστεί με βεβαιότητα με το καθολικό της Μονής των Τριών Ιεραρχών. Μια τέτοια ταύτιση θα μπορούσε να προκύψει μέσα από εκτεταμένες συστηματικές ανασκαφικές, επιφανειακές αλλά και τοπογραφικές έρευνες όχι μόνο στην περιοχή των εργασιών αλλά και στην ευρύτερη περιοχή η οποία βρίθκει σημαντικών μοναστικών και εκκλησιαστικών μνημείων.

Ως προς τη συγκεκριμένη θέση, σας αναφέρουμε ότι δεν καθίσταται δυνατή προς το παρόν η επέκταση των ανασκαφικών εργασιών, οι οποίες θα λάμβαναν έτσι τη μορφή συστηματικής ανασκαφικής έρευνας, λόγω έλλειψης πλεοναζόντων πόρων και ανθρώπινου δυναμικού, δεδομένου ότι αφενός η Εφορεία εκτελεί με αυτεπιστασία 13 έργα ενταγμένα στο ΕΣΠΑ (ενώ επίκειται η έναρξη άλλων τριών) και δυο έργα με Προγραμματικές Συμβάσεις, και αφετέρου τίθεται ως επιβεβλημένη προτεραιότητα η ολοκλήρωση των σωστικών ανασκαφών σε ιδιωτικά οικόπεδα στο Ηράκλειο, τη Γόρτυνα και το Λέντα, η ολοκλήρωση της ημιτελούς ανασκαφής στο παράκτιο τείχος και το ναό της Αγίας Αικατερίνης Ruinata στο Μπεντενάκι Ηρακλείου, η ολοκλήρωση των ανασκαφικών ερευνών στον περιβάλλοντα χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηρακλείου προκειμένου να ολοκληρωθεί το έργο του ΕΣΠΑ και τέλος η συνέχιση της συστηματικής ανασκαφής της πεντάκλιτης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, καθέδρας της Μητροπόλεως Κρήτης στη Γόρτυνα, η οποία διενεργείται σε συνεργασία με την Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή από το 1979.

Η διενέργεια της ανασκαφικής έρευνας στο Λουσούδι θα πρέπει επομένως να διεξαχθεί στο πλαίσιο του έργου αναστήλωσης του μνημείου, για το οποίο έχει ήδη υποβληθεί στην 13^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων σχετική μελέτη από την Ι.Μ. Κουδουμά, εφόσον βέβαια καταστεί δυνατόν να ενταχθεί σε συγκεκριμένο πρόγραμμα χρηματοδότησης, δεδομένου ότι η χρηματοδότηση ανασκαφικών ερευνών στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (Γ' ΚΠΣ, ΕΣΠΑ) δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

Τέλος, αναφέρουμε ότι η διενέργεια ανασκαφικών ερευνών από φορείς, εκτός ΥΠ.ΠΟ.Τ., χορηγείται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, κατόπιν γνωμοδότησεως του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠ.ΠΟ.Τ.
3. ΔΒΜΑ
4. 13^η ΕΒΑ
5. ΕΥΠΟΤ

